f 4.50
f 3,-

de Lotusvijver

Winter 1999/2000 | *Kikkerbad voor Bodhisattva's* | 5e jaargang, nr. 4

SAMSARAVARIA

DHARMA IMPRESSIE

LERAAR-LEERLING

ZEN ZONDER ZEN

BIG MIND

MAURICE OVER BIG MIND

REACTIES OP BIG MIND

ZEN 2000

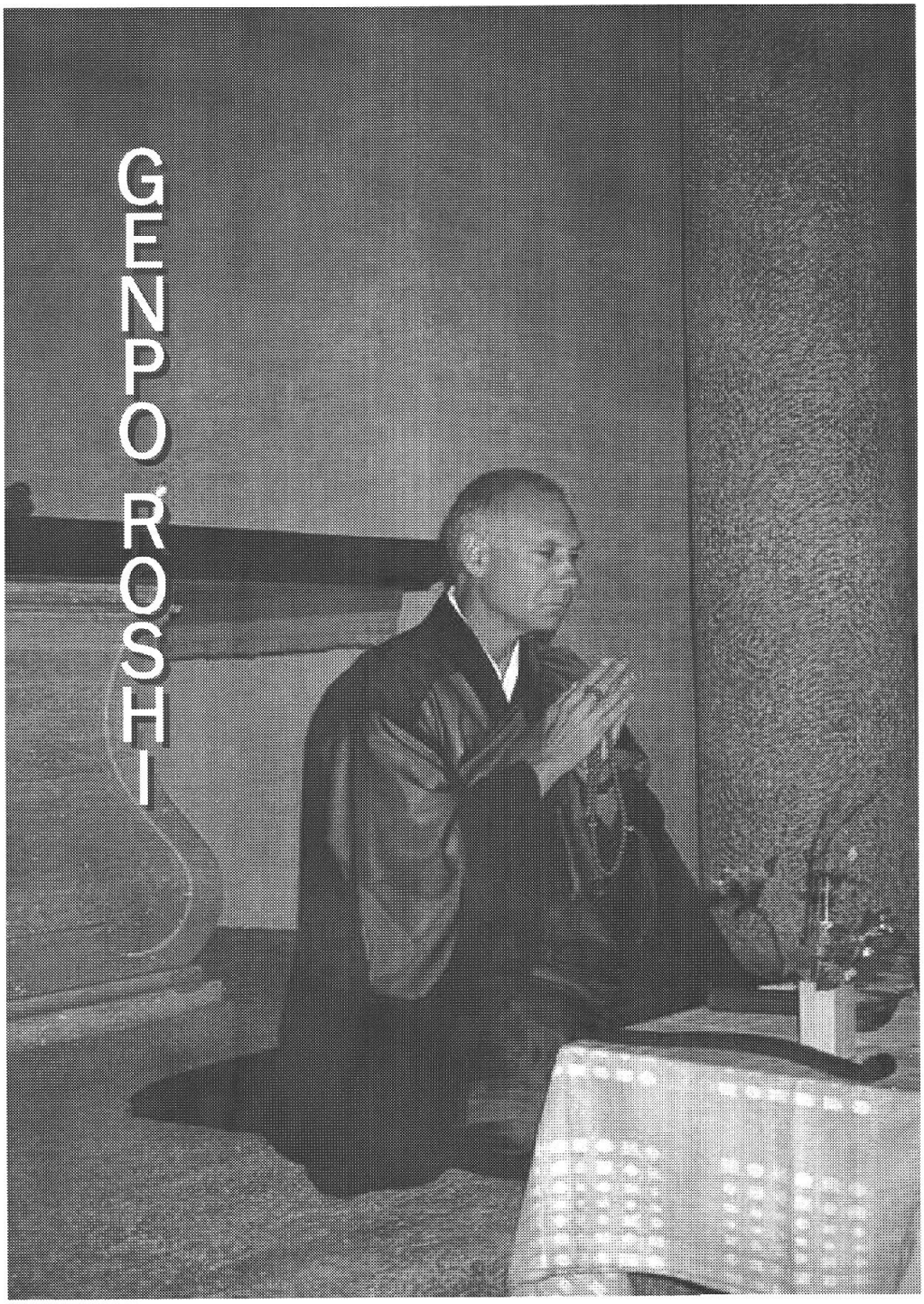

Colofon

De Lotusvijver is een onafhankelijk kwartaalblad en een podium voor beoefenaars van zenmeditatie.
De nadruk ligt op persoonlijke ervaring en de integratie van zen in het dagelijks leven.

Winter 1999/2000
5e jaargang, nummer 4

Redactie
Dirk Beemster, Job van Dansik, Michel Oltheten, Jelle Seidel en Sjoerd Wiarda.

Medewerkers dit nummer
Maurice Knegtel,
Jacky Shobo van der Reep,
Rita Meijer-Hofland, Nelleke Doornebal, Simon,
Helen Pelder

Redactieadres
Ieplaan 21
2565 LC Den Haag
Tel. 070-3635909
E-mail: lotusvijver@planet.nl

Abonnementen
Abonnees betalen minimaal *f* 20,00 per kalenderjaar door overmaking van dit bedrag op girorekening 6863410 t.n.v. de Lotusvijver in Delft. Opzeggingen vóór 1 december

Advertenties
Adverteerders worden verzocht contact op te nemen met de redactie

Kopij
De sluitingsdatum voor kopij (bij voorkeur aanleveren op diskette) voor het volgende nummer is 1 maart 2000
De redactie behoudt zich het recht voor advertenties, ongevraagd ingezonden artikelen en mededelingen zonder opgave van redenen te weigeren.

De artikelen in de Lotusvijver geven niet noodzakelijkerwijs het standpunt van de redactie weer.

SAMSARAVARIA

Workshop Tenkei Sensei

Ook in 2000 zal Tenkei Sensei weer naar Den Haag komen voor het leiden van een inmiddels traditionele workshop. Op zondag 6 februari is het zover. Inlichtingen bij Kees van de Bunt, tel. 070-3504601. Van 25 februari tot 1 maart zal Tenkei een sesshin houden in de Tiltenberg. Meer informatie bij de Tiltenberg: 0252-517044.

Nieuw spiritueel blad.

Hoewel dat nog niet altijd aan de oplage van de Lotusvijver te merken is bevinden we ons in een groeimarkt. Nieuw is InZicht; een tijdschrift voor allen die op weg zijn naar een groter inzicht in zichzelf en in de eigen situatie. Het biedt materiaal dat bij dit onderzoek behulpzaam kan zijn: suggesties voor te nemen stappen, voorbeelden, stimulansen en verwijzingen. InZicht is niet gebonden aan een bepaalde traditie en geeft verschillende zienswijzen een plaats om de lezer te prikkelen tot een verdere bewustwording. In de redactie hebben bekenden als Ton Lathouwers, Nico Tydeman en Han de Wit zitting. De distributie is in handen van Altamira. Voor meer informatie kunt u bellen met Meinhard van de Reep, tel. 023-5288097

'Wat is je naam na je dood?'

Deze koan ken je nog niet? Voor een paar duizend gulden kan je zelf het antwoord bepalen. Een aantal Japanse boeddhisten betaalt grif voor een nieuwe naam die een VIP-behandeling in het hiernamaals belooft. Het boeddhistische establishment dat deze namen uitgeeft krijgt inmiddels felle kritiek van vele kanten.

Reïncarnatie?

De Dalai Lama heeft onlangs aangegeven niet meer te zullen reïncarneren in het door China bezette Tibet. Hij zal kiezen voor een vrij land.

Michel Oltheten verlaat redactie

Om te voorkomen dat zijn kinderen zich af gaan vragen wie die man toch is die op zondag de tofu komt snijden, heeft Michel Oltheten zijn pen, voor zover deze voor de Lotusvijver werd gebruikt, aan de wilgen toevertrouwd en zal vanaf het volgende nummer zijn toetrede nemen tot de raad van advies. Wij respecteren zijn beslissing (wat kunnen we anders?) en realiseren ons dat het niet eenvoudig is een opvolger te vinden voor een redactielid dat, net als zijn vrouw Helen, een sterke invloed heeft gehad op het blad dat hier voor je ligt. Michel zal zijn handen vol houden aan zijn drukke baan, vaderschap, organisatie van de zendo, leerlingschap van Genno Sensei en diverse voorzitterschappen.

Shosu Hosen van Gretha Aerts

Gretha Aerts heeft aan het einde van haar hoofdmonnikschap in Salt Lake City koan 26 uit de Hekuganroku gebruikt voor haar Dharma-gesprek. Koan 26 handelt over een monnik die Hyakujo vraagt: 'Wat is het meest verbazingwekkende?' De meester antwoordde: 'In je eentje op Col Daiyu zitten'. De monnik boog en Hyakujo gaf hem onmiddellijk een klap.

De schaduw van Zen

Het lentenummer 2000 heeft als thema de schaduw van zen. In dit verband willen we lezers vragen een haiku te maken, waarin de vijflettergrepige zin ' De (of 'een') schaduw van zen' voorkomt. Voor 15 februari dienen de haiku op het redactiebureau te belanden. Laat Amsterdam als Haikustad zich deze keer niet onbetuigd laten. Zie ook de achterpagina van dit nummer.

R E D A C T I O N E E L

Terugblik, vooruitblik?

In het jaar 2543 (volgens de boeddhistische jaartelling) ligt het voor de hand om terug en vooruit te blikken. 'Wat deed Boeddha 2500 jaar geleden?' en 'Wat zullen de boeddha's in het volgende millennium doen?'

Boeiende vragen waar ook de Lotusvijver in dit nummer niet aan ontkomt. De kristallen bollen worden opgepoetst en de meester wordt geraadpleegd. Het is een spannende tijd voor de snelst groeiende religie in Nederland en voor de Lotusvijver met een veranderende redactie en een nieuwe opmaak.

Met veel enthousiasme vertelt Genpo Roshi over de zijn nieuwste vinding: 'Unborn Buddhamind'; een instant-zen mengsel van oost en west met, voor sommigen, verbluffende resultaten. De Lotusvijver blijft de ontwikkelingen volgen.

De meest interessante vraag die helaas onderbelicht dreigt te worden in het millenniumgeweld, is toch een andere, eentje die we ons altijd kunnen stellen: 'Wat zou Boeddha **nu** doen?'.

Er is er maar één die daar antwoord op kan geven en daarnaar kan handelen. Of het nou wel of niet in past in het nieuwe millennium.

Advertentie

Gezocht:

BRILJANT REDACTIELID

met humor, schrijftalent, redactionele vaardigheden, genialiteit, overredingskracht, diplomatie, doorzettingsvermogen, wijsheid, inzicht, mededogen, organisatietalent.
Dit bericht is niet alleen een hommage aan Michel, maar ook een daadwerkelijke oproep voor hem of haar die de redactie van de Lotusvijver wil versterken. Je denkt niet over al deze eigenschappen te beschikken? We overtuigen je graag van het tegendeel.

Neem voor informatie over de taken contact op met de redactie.

K W A R T A A L K W O O T

If you understand, things are just as they are.
If you do not understand, things are just as they are.
Zen saying

IMPRESSIE

VAN EEN DHARMAGESPREK VAN GENPO ROSHI

Tijdens de sesshin die van 28 augustus tot 5 september werd gehouden in de Tiltenberg, hield Genpo Roshi elke dag een toespraak. Hier volgt een impressie van één ervan.

De Boeddha heeft voorspeld dat de dharma 5 maal 500 jaar na zijn dood zou sterven. In die tijd leven wij nu.

Ik heb het al zo moeilijk met die toespraken van Roshi, en nu dit weer. Stort hij zich na een aantal onnavolgbare filosofische verhandelingen ('ik weet niets van filosofie, maar ...') op de folklore van de millenniumwisseling?

Ik zet mij schrap voor een nieuw rondje hoofdpijn van het soort dat voortkomt uit het fanatiek willen begrijpen van iets dat zo niet begrepen moet worden.

Ik zet mij schrap voor een nieuw rondje hoofdpijn van het soort dat voortkomt uit het fanatiek willen begrijpen van iets dat zo niet begrepen moet worden. Maar het valt mee. Er volgt een boeiende beschouwing over de manier waarop de dharma zich in het Westen manifesteert en de uitdagingen daarbij.

Wat gebeurt er telkens als er iets dood gaat? Iets nieuws wordt geboren.

Dat lijkt me nogal logisch. Maar Roshi geeft er een mooie draai aan: het nieuwe komt, neem het als een uitdaging, wat het ook is. De dharma wordt voortdurend herboren, en niemand weet hoe dat eruitziet. Spanning en sensatie! Maak er iets van. Maar hecht je nergens aan.

Waarom zouden wij niets kunnen opbouwen, staande op de schouders van de vorige generaties?

Nu wordt het leuk. Roshi citeert Rinzai, die het spottend had over blinde paarden (blind asses) als mensen de Boeddha, de Patriarchen en al die andere grootheden hoger en verlichter achtten en zichzelf een hopeloos oncreatief zooitje. Toch hebben de generaties de Dharma steeds verder verspreid, voortbouwend van India naar China, van China naar Japan en van Japan naar de VS en Europa.

Waarom zouden wij in het Westen geen werkelijk nieuwe vormen kunnen ontwikkelen? Juist hier gebeuren interessante dingen.

De culturen van India, China en Japan hebben meer met elkaar gemeen dan met het Westen. Daarom betekent zen in het Westen een grotere culturele botsing dan voorheen, en een grotere rotzooi.

Waar heeft hij het nu over? Gaan we aan culturele antropologie doen? Of bedoelt hij slechts de botsing binnen het zenboeddhisme, in de boezem van individuele zenstudenten? Ik houd het op het laatste en hoor Roshi dingen zeggen over modder - volop aanwezig in het Westen - waaruit Lotusbloemen bloeien en de noodzaak om van tijd tot tijd werkelijk, van binnen uit, in opstand te komen tegen overgeleverde vormen.

Wij zijn al bezig toe te groeien naar nieuwe perspectieven.

Maar toch zal het er niet echt anders gaan uitzien, hoewel wel anders dan in China of Japan.

Nou dacht ik er net iets van te begrijpen, en dan deze wending. Roshi zegt niet te weten hoe de ontwikkeling zal gaan. Niet het geringste vermoeden. Er is ruimte voor alles. Wees volledig zonder grenzen, houd nergens aan vast, niet aan de traditie maar ook niet aan de revolutie. Als we vasthouden aan een vaste vorm, dan is dat lijden en zeker niet de dharma. De vorm verandert steeds, die kan dood. Maar de dharma, in steeds opnieuw geboren vormen, blijft. De Japanse kloostertraditie is niet meer iets voor ons.

Westerse religie, psychologie, filosofie, cultuur zullen allemaal deel uitmaken van de zentraditie.

Wees Big Mind, wees de cultuur, wees de traditie. Bij ieder individu gaat dat weer anders.
Nu krijgt die Westerse cultuur enige handen en voeten. Wat is nu nieuw?
Roshi geeft het voorbeeld van zen en de Mormonen en Utah. De Kanzeon Sangha is door de ontmoeting met de gezins- en gemeenschapswaarden van deze christelijke kerk en het stempel dat ze op Utah hebben gedrukt, al beduidend veranderd. In Californië heersen andere, meer individualistische waarden. Daar zouden de mensen elkaar niet op grote schaal geholpen hebben bij natuurrampen.

Er komen voorstellen van de toehoorders.
Is het samengaan van Soto en Rinzai tradities in Kanzeon iets nieuws? Waarschijnlijk wel.
Zijn verschijnselen als zen therapie en de benadering van Toni Packer nieuw? Natuurlijk. Iedere leraar verkent de mogelijkheden van de traditie opnieuw. Juist in het Westen, waar we unieke vrijheden kennen en tegelijk het andere uiterste, extreme afhankelijkheid.

Big Mind meditatie is ook iets nieuws, maar ik doe het in deze vorm pas twee maanden. Ik weet dus nog niet of dit echt wat is, of dat ik jullie totaal niet bereik en met z'n allen compleet het bos instuur.
Hij is wel consequent in zijn niet-weten. En een praktisch voorbeeld van hoe je in dit veranderende leven, deze veranderende cultuur kunt staan. Aan de ene kant dramt hij de hele week vreselijk door over Big Mind meditatie, alsof het de belangrijkste uitvinding sinds de relativiteitstheorie is, aan de andere kant weet hij het ook niet en propageert hij het bereiken van een toestand van volkomen niet zien en niet weten. (We graduate to

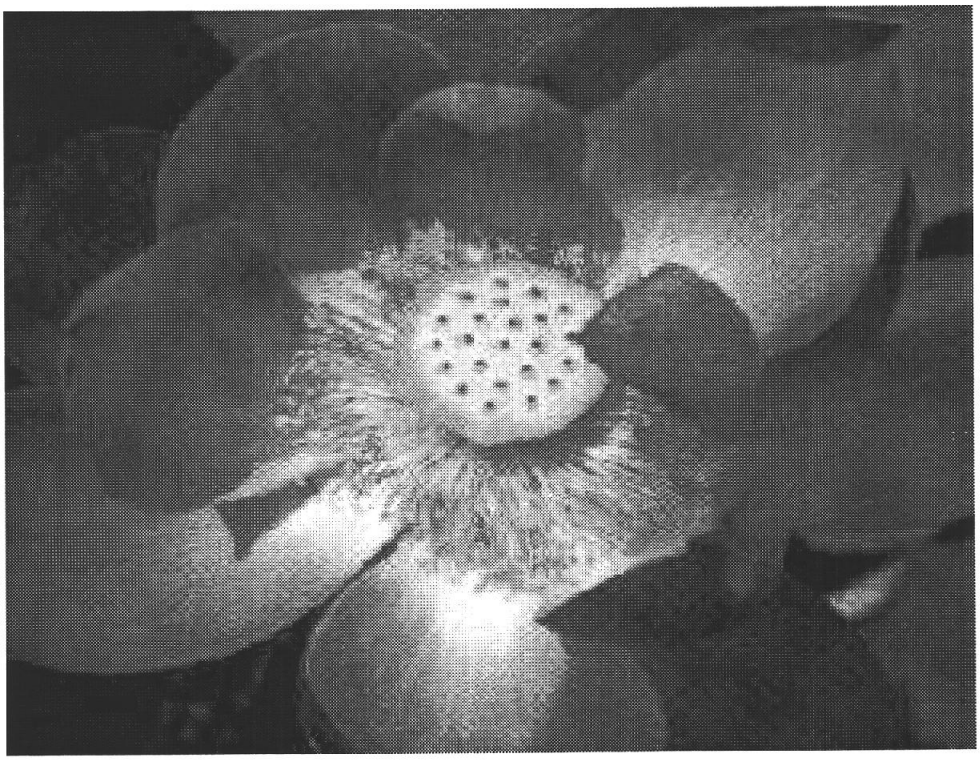

that complete, complete, supreme blindness.)
En hij constateert ook bij zichzelf de neiging om alles veel zwaarder op te nemen dan nodig is. Een extra last op zich te nemen, bijvoorbeeld door als zenleraar nog eens een speciale toespraak te houden om alles op een rijtje te zetten. Waarom kunnen zenleraren niet gewoon genieten van wat ze doen? Zen teachers don't have fun!

De toespraak in mijn eigen woorden: we leven in een spannende tijd, sta open voor het nieuwe en het oude, probeer wat, wees vrij, loop risico's, leg je nergens op vast dan op het feit dat alles verandert en toch ook weer niet, speel ermee, geniet ervan, leer ervan en heb geen illusies. Ga bewust je weg.

Jelle Seidel

Wees volledig zonder grenzen, houd nergens aan vast, niet aan de traditie maar ook niet aan de revolutie

Leraar en leerling in het derde millennium

Ik wil hem geen pijn doen. Onmiddellijk bied ik Genpo Roshi mijn excuses aan.
Weer word ik pijnlijk geconfronteerd met de betekenis van de verhouding met mijn leraar. Ik doe iets wat niet strookt met dat wat hij wil. In dit geval heb ik in mijn onstuimigheid en onschuld aan zijn leerlingen gevraagd of ze bij een andere leraar. Tenkei Sensei wilden gaan trainen in een eventueel vast zencentrum in Europa.
Het is niet de eerste keer dat ik in botsing kom met de gangbare opvattingen over de verhouding leraar/leerling. Bij de ongeschreven regel tot de volledige overgave aan de leraar, die verlangd wordt van een student, rijzen met enige regelmaat twijfels. Ook twijfels over wie er twijfelt. En dan... geen twijfel! Betekent de overgave willoze slaafsheid, sluwe deemoed, kruiperige onderdanigheid? Ondanks het feit dat ik wel wil, ben en blijf ik een 'Sjors van de Rebellenclub', een kluitensmijter naar vertegenwoordigers van de 'Luttelgeest'!
Toen ik voor de eerste keer aan een sesshin van de Kanzeon Sangha meedeed, was het gefriemel rond de leraar abnormaal. Er hing een cultus van dringen, opdringen, ellebogenwerk en al het andere dat vergelijkbaar is met de decadente hofhouding van de Franse zonnekoning. Deze idolatrie vervulde mij -oude provo, anarchist van geboorte met als levenskoan 'wat is macht?'- met weerzin. Volgens mijn idealistische, en derhalve conceptuele opvatting van zen klopte hier iets niet.
Later las ik het boek 'Het Gouden Paviljoen' van Yukio Mishima, en 'Zen in America'. In beide boeken wordt uitgebreid de corruptie in religieuze gemeenschappen beschreven. Er wordt gerommeld met geld, seksualiteit en macht. In de USA is Richard Baker, de Dharma-opvolger van de Shunryu Suzuki (van het boek 'Zen-begin, eindeloos met Zen beginnen') daar een berucht voorbeeld van.
Ook de dweepziekte van volgelingen van Indische goeroe's verontrustte mij. Het bedrog, het misbruik daarvan is breed uitgemeten in de westerse media.
Dit alles maakte mij extra kritisch naar de eigen leraar. 'Unconditional love', wat was dat, hoe moest dat? Ik vertrouwde het niet; ik vroeg me af of een dergelijke verhouding wel gezond was en levensvatbaarheid bezat. Met concepten poogde ik mijn houding te rechtvaardigen.
Vandaar mijn somtijds ambivalente houding naar de eigen leraar. Het is een tweeslachtigheid die af en toe gestaafd wordt door feiten, althans zoals ik ze meen te moeten interpreteren.
De verwarring wordt veroorzaakt door de vermenging van functies van de roshi. Hij is zowel geestelijk leidsman als manager van een onderneming. Het is onvermijdelijk dat die functies elkaar overlappen en dikwijls tegenstrijdig zijn. Neem bijvoorbeeld een van de allermooiste paramita's 'dana': zodra daar over gepreekt wordt als het centrum in grote financiële nood verkeert, rijzen vragen. Natuurlijk geef je evengoed, zij het met een nare bijsmaak.

De relatie leraar/student is een koan. In onze hedendaagse 'postmoderne' samenleving is ze anders dan in een ouderwetse, op hiërarchie gebaseerde spirituele gemeenschap. Misschien is een van de verworvenheden van 'nieuwe' spiritualiteit wel het anders beleven van en omgaan met autoriteit. Geloof en macht: we hebben inmiddels gezien waartoe dat heeft geleid: kruistochten, slavenmoraal, kuddediermentaliteit. Dat past niet meer in het derde millennium!
Het spanningsveld tussen onvoorwaardelijke navolging en kritisch individualisme (dualisme?) openbaart zich echter telkens weer. Niet alleen voor de leerling, maar ook voor een eigentijdse leraar ligt hier een vraag, welks antwoord bepalend is voor de wijze waarop spiritualiteit door 'babyboomers' zal worden beleefd. Velen van hen zijn helaas bij voorbaat al afgehaakt en afgeknapt op de conservatieve en achterhaalde organisatiestructuren van de spirituele groep.
Terecht. We zijn geen kleine kinderen, we weten intussen teveel. We weten waar zulke aftandse systemen naar leiden: naar teloorgang, nepotisme, machtswellust en corruptie. Wij, verlichte vertegenwoordigers van de geestelijke revolutie van de jaren zestig, laten ons niet imponeren door machtsvertoon, verlichte despoten, spirituele toeters en bellen, uiterlijke bekijkenswaardigheden. Allemaal kinderachtig gedoe, anders is het niet te betitelen. De middenstandsmentaliteit die daaruit voortvloeit maakt ons misselijk. Wij eisen 'menselijkheid' en geen gedrag gebaseerd op eigenbelang, angst voor omzet- of klantenverlies; waar waren de spirituele machthebbers uit het verleden zo bang voor dat ze zo verkrampt reageerden op aan- en opmerkingen op hun positie? Angst voor het onbekende?
Ik waardeerde het dat de roshi tijdens zijn laatste sesshin in Europa zijn gewone kloffie aanhield. Uniformen scheppen een onnatuurlijke afstand. En die drie diepe buigingen voor een persoonlijk gesprek (daisan)? Sommigen hebben daar na jaren nog moeite mee.

Wij, verlichte vertegenwoordigers van de geestelijke revolutie van de jaren zestig, laten ons niet imponeren door machtsvertoon, verlichte despoten, spirituele toeters en bellen

Ik heb getraind met Genpo Roshi, mijn leraar. Zonder problemen volgde ik sesshins bij vele andere Europese zenleraren van grote klasse. Allemaal zen, de een ouderwets autoriteit, de ander grootmoederlijk verzorgend. Allemaal met hun eigen winkel, hun eigen klanten. Ik denk dat het goed is dat ik zentoerist ben. Als leek, kun je je meer permitteren dan als monnik. Daar is de strikte binding met één leraar absoluut noodzakelijk. Maar denk niet dat mijn 'commitment' minder is dan die van een monnik. 'It's my life'.
Genpo Roshi komt nog maar eens per jaar naar Europa. Ik ben niet draagkrachtig genoeg om nog eens naar de States te gaan. Hoe moet het nu verder met mijn relatie tot de leraar? Het is een probleem waar we in het derde millennium met alle Europese leden van de sangha een oplossing voor moeten zullen vinden.

Dirk Horai Beemster

ZENZONDERZEN

LITERATUUR EN VERDER

Wie kent niet het verhaal van vorstin Anna Karenina, in de gelijknamige roman van Leonid Tolstoj.
Was dat niet die vrouw die zich in wanhoop, maatschappelijk geïsoleerd na het verlaten van haar man voor haar minnaar, teleurgesteld in deze vorst Wronski, met fatale gevolgen onder een rijdende trein wierp? Da!
Wat heeft dat nou weer met zen te maken?
Ik ga verder.

Er zitten veel meer verhalen in dit geniale boek. Ik wil het hebben over de ontwikkeling van vorst Lewin. Eigenlijk staat Lewin in zijn verhouding tot vorstin Kitty net zo centraal in AK als Anna in haar relatie tot Wronski. De verhalen staan, afgezien van enige geraffineerd ingeweven verbanden en ontmoetingen, los van elkaar. Toch is er een prachtig patroon te zien: waar Anna en Wronski na een vliegende start hun ondergang tegemoet gaan, groeien Lewin en Kitty samen en individueel moeizaam naar steeds grotere hoogten.
Lewin groeit van een rationalistische levenshouding via zijn huwelijk met Kitty, de dood van zijn broer , de geboorte van hun zoon en het praktische beheer van zijn landgoederen naar Russisch-orthodoxe gelovigheid.
Over deze geestelijke groei wil ik het hebben, ook al zat Lewin nooit in de lotushouding.

Aan het eind van het boek, als Anna dood is en Wronski met militaire zelfmoordneigingen naar de Servische oorlog is vertrokken, beleeft Lewin in religieuze zin zijn finest hour. Hij ondergaat een heftige existentiële en geloofscrisis en komt tot diep inzicht. Aan het eind van het boek lezen we:

> *Wanneer Lewin nadacht over wat hij was en waarvoor hij leefde, kon hij geen antwoord op deze vragen vinden en voelde hij zich wanhopig. Maar wanneer hij het zich niet langer afvroeg, was het alsof hij wist wat hij was en waarvoor hij leefde, omdat hij zo zeker en beslist optrad en wist hoe hij leven moest. In de laatste tijd leefde hij zelfs veel doelbewuster dan vroeger.*
>
> *(Achtste Deel, hoofdstuk 10, p. 907)* [1]

> *Verstandelijke overwegingen brachten hem aan het twijfelen en verhinderden hem, scherp te zien wat hij wel en wat hij niet moest doen. Als hij niet nadacht, maar alleen leefde, voelde hij hoe er voortdurend een onfeilbaar rechter in hem huisde, die besliste welke de beste was van twee mogelijkheden en zodra hij anders deed dan hij moest doen, was hij zich dit bewust.*
> *Zo leefde hij zonder te weten wat hij was en waarvoor hij in deze wereld leefde en zonder de mogelijkheid te zien om dit ooit te weten te komen. Deze onwetendheid kwelde hem zozeer, dat hij voor zelfmoord vreesde, en tegelijkertijd baande hij zich met grote beslistheid een eigen, duidelijk afgebakende weg door het leven.*
>
> *(Achtste Deel, hoofdstuk 10, p. 910)* [1]

Uiteindelijk breekt het vreugdevolle basisgevoel dat het leven zin heeft definitief door bij Lewin, ook al blijft hij net zo wispelturig als voorheen.

Wat staat hier anders dan wat wij steeds van onze zenmeesters horen?
Lewin ging de weg van de Grote Twijfel, overwon het Dualistische Denken en had uiteindelijk vrede met het besef dat hij Niet Wist Wie Hij Was.

Hoe meer je erover praat en denkt,
des te verder dwaal je van de waarheid af.
Houd op met praten en denken
en er is niets dat je niet zult kunnen begrijpen. [2]

Jelle Seidel

[1] Anna Karenina, L.N. Tolstoj. vertaald uit het Russisch door Wils Huisman, Amsterdam, Van Oorschot, 1965 (1878)
[2] Hsin hsin ming, geciteerd door Dennis Genpo Merzel in Het oog slaapt nooit, Deventer, Ankh Hermes, 1993 (1991)

Gesprekken met het Ongeborene

Conversations with the Unborn

Een interview met Genpo Roshi
door *Helen Pelder* en *Maurice Knegtel*

Genpo Roshi over het gebruik van 'Voice Dialogue' om in aanraking te komen met Boeddhanatuur

Q: Roshi, can you tell us about the Big Mind process?

R: It's an upaya (skillful means) that I've been calling *Unborn Buddha Mind* or *Big Mind.* I'm really exited about it because it seems to be fool proof in that anyone who is willing to do it can experience a complete shift in perspective. It's so simple and direct, it works!

The whole process really became clear to me only as recently as June 1999; although since 1978, I had been working with something like it, a guided meditation that I called *Big Mind.* In 1983 I began to study the *Voice Dialogue* technique with it's founder, Hall (Harold) Stone, in Los Angeles. He developed Voice Dialogue based on the theories of Freud and Jung, and using the methods of gestalt therapy. I used the Voice Dialogue technique over the years and gradually moved closer and closer to include aspects of Zen training.

I started to use Zen terms like True Nature, Buddha Mind, True Self, and so on. But only recently did I realize that the Voice Dialogue could be a very direct and powerful method for Zen practitioners. I have used it also with people who never practiced Zen or never studied the dharma, and it has worked with anyone and everyone. But if someone says, "No, I don't want to do it" like my mother did, then of course it doesn't work. If you are willing to do the process, it works.

Before this process, Zen practice required a lot of effort and everything had to be just right for the person to be able to turn things around. This process does the same thing much faster. I realized that we've got a great tool here, and I got really excited about working with individuals, small groups, and even large groups. It also works in different settings; on several occassions I've lead people through the process in restaurants! Now I am using it for the first time with groups during sesshin.

Q: So what is this process really like?

R: In the original Voice Dialogue work you access all these different voices within yourself, such as Anger or the Vulnerable Child. The facilitator asks a person to speak with the voice that expresses one aspect of themselves. The person is asked to move his or her chair and then speak with a certain voice. In the Big Mind process what I do is go more or less directly to the Big Mind, or the Unborn Buddha Mind. Because of the way that I do this, I am able to shift the person's perspective from a limited egoistic view to a egoless perspective. I don't want to go into more details about how to use the technique because I don't want people who are untrained in this process to attempt to use it without serious training in the whole process.

In our traditional Zen training the big problem is the ego is always putting up resistance to stepping out of the picture. With the Big Mind process we're able to get the ego to cooperate and drop out of the dialogue. The problem with the ego is that it fights tooth and nail against dying and allowing Big Mind to be there. But once we get it's support or cooperation, then the person shifts to Big Mind. Some people who have never sat before have told me afterwards they can never forget that Big Mind is always present. From then on it is easier to return to the Big Mind perspective.

Q: How can people work with this process when you as a facilitator are not around?

R: After going through the process, one is able to see exactly where the trouble begins. You can become aware of the moment the ego starts desiring, craving, questioning, seeking, and trying to grasp. The cause of suffering is already there. Big Mind doesn't grasp or judge, and it sees the ego doing all that. So we can take care of it the moment before we actually grasp. Big Mind sees what is, but also what ego is -- or was. It is aware of the functioning of the ego.

Of course sitting helps a lot. The more one sits and doesn't seek, just sits, the more one can identify with Big Mind. Sitting is just doing nothing. When I lead the process, I ask Big Mind to instruct how to sit, so that it is not coming from me but from Big Mind. It's so easy!

Q: So why is it that many Zen teachers say that you have to put a lot of effort? Isn't that a contradiction?

R: Yes, that idea is what I have had to let go of. Although I've been working for years with this technique, asking to speak with

Enlightened Mind or Buddha Mind for years, it's only since June that I saw it clearly. Not everybody has to go through the same struggle. Everybody has his or her own journey. Imagine you are travelling with a group and you run out of water. One person is sent ahead to find water. After a lot of troubles and ordeals, he finally finds the water and brings it back to the group. Would you not drink the water? Of course you would drink the water. Even though you have not made the same journey, why not receive the wisdom, why not receive the teaching? Why go the same route? I think a wise person would take the water.

I had to get over the idea that everyone should make the same journey. It doesn't mean in any way that life's journey is not travelled. It just means that along the way, people have a clearer understanding of why they are practicing. It gives a real sense of direction and clarity.

Q: Does it also give people a shortcut?

R: It may be a shortcut. It is a very direct way to see, "I am the Path." But once that is seen, the practice goes on. I've seen people who have hardly sat at all become clearer after this process than people who have sat for 20 years.

With Big Mind, people very quickly develop a much clearer perspective toward koans

Q: That must be painful!

R: I'm not saying that those 20 years have been a waste of time. It is still good practice. They still have 20 years of practice under their belt.

I had some doubt about whether to present this process to people who are new to the practice. But I've seen it work with beginners. It has also worked with people who are dying, and they have been able to make tremendous changes in their perceptions of the illness and the fear of death.

Q: Is the Big Mind process something you do only once or twice in a sesshin, or is it something you can do more often?

R: A few people have done it twice, but most people have done it just once during a particular sesshin. But there is no reason not to do it more times. Maurice, how many times have you done this process during this sesshin?

M: Six times in two days.

R: Do you discover something each time?

M: Yes, with each voice that comes out or struggles to get out, I see another aspect of myself.

R: Every time, it works with the same intensity, it just gets clearer. The beauty is that wherever one gets stuck, before or after enlightenment, the process allows one to "unstick" and make a shift. It doesn't matter from what position, there's going to be a shift. When someone does the process repeatedly, it gets easier and easier to let the process get on and let things flow.

Q: Do you plan to do the Big Mind process every sesshin?

R: I could, but I don't know if I want to. What I want, is to give people the tools so that they can work with it by themselves, with some guidance. I want it to work for people who see me only once or twice a year.

Q: Do you think this process may work better with Westerners than the more traditional and authoritarian ways of Chinese and Japanese practice.

Some people who have never sat before told me afterwards they can never forget that Big Mind is always present

R: Yes. I don't think that we in the West should just imitate Japanese Zen although in the past, I did train and teach in a very Japanese manner. We are all discovering what our way is; and for me, this approach is working and it is the only thing I'm interested in right now.

Yesterday, a group of new people was here just for the weekend. They started off having the regular questions and before I knew it, I had to do the Big Mind process with them, I just couldn't stand it. I knew that they had at their fingertips a lot of clarity. And my answers wouldn't necessarily clarify things very much because the people were still listening with their egos, their small minds. By helping them make a shift, instead of just answering some questions, they left a lot better prepared for the practice. So right now, it's almost impossible for me to work any other way.

Q: What does this mean for the Sangha?

R: It means changes!

(Vervolg op pagina 12)

BIG MIND

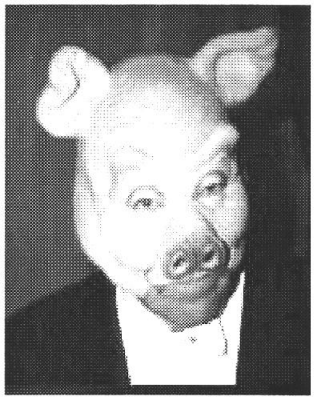

Buddha Mind Meditaties

Tijdens de sesshin van september jl. was ik als assistent (jisha) van Genpo Roshi in de gelukkige gelegenheid deel te nemen aan alle Buddha Mind groepdokusans. Ik heb Roshi in zo - n 22 dokusans zien werken met zijn nieuwe methode die hij voorlopig Buddha Mind (BM) of Unborn Buddhamind (UB) Proces noemt. Ofschoon wat er in de groepen gebeurde per groep verschilde, was de methodiek in grote lijnen dezelfde. Roshi vroeg aan de zeven deelnemers van de BM-meditatie allereerst vertrouwen te hebben in het proces. Hij introduceerde zijn nieuwe methode als een spel en wie niet bereid was zichzelf in het spel te geven, hoefde weinig effect te verwachten. Eigenlijk is voor dit spel eenzelfde soort 'concentratie' of inlevingsvermogen als bij het werken met koan nodig. Wie bereid was het spel te spelen kreeg een paar eenvoudige vragen voorgelegd zoals Wat is zen?, Wat is waarheid?, Wat is werkelijkheid?, Wat is God? Het ging bij deze vragen niet om het juiste antwoord, maar om te zien hoe de antwoorden op deze vragen veranderen wanneer ons perspectief van de werkelijkheid verandert.

Alle kortzichtigheid, egocentrisme en geestelijke beperktheid maakt plaats voor een grenzeloze openheid

Roshi vroeg de zeven deelnemers vervolgens of hij met een paar 'stemmen' of aspecten van het Zelf mocht spreken. Dit deel van zijn nieuwe methode heeft hij ontleent aan de door Hall Stone ontwikkelde Voice-dialogue. Allereerst wilde hij spreken met de controleur, het aspect van het Zelf dat ons leven tracht te beheersen en daarmee ook andere aspecten of 'stemmen van ons Zelf beheerst. Om met de controleur te kunnen spreken moest de deelnemer eerst fysiek de plaats innemen waar volgens hem of haar de controleur zat: hij of zij moest zijn lichaam in de plaats van de controleur brengen. Dit verplaatsen van het lichaam betekent een verplaatsing in de geest naar een ander aspect van het Zelf, in dit geval van het ego naar de controleur.
Wanneer de deelnemers het aspect van de controleur belichaamden, vroeg Roshi de controleur of hij bereid was alle stemmen voor even te laten zwijgen, behalve de stem van 'Big Mind'. Als de controleur daartoe bereid was, vroeg hij de deelnemer zijn of haar lichaam te verplaatsen en plaats te nemen in het aspect van 'Big Mind'.
Het heeft mij verbaasd en verwonderd hoe personen kunnen veranderen wanneer ze zich fysiek en geestelijk verplaatsen in de 'stem' van 'Big Mind'. Alle kortzichtigheid, egocentrisme en geestelijke beperktheid maakt plaats voor een grenzeloze openheid. Door een aantal vragen in een bepaalde volgorde aan 'Big Mind' te stellen, wist Roshi de bereidwillige deelnemers 'Big Mind' te laten belichamen. Er bleek geen enkel probleem meer te zijn, er viel niets meer te zoeken en deelnemers bleken gemakkelijk in staat te zijn zichzelf vanuit 'Big Mind' te adviseren en richting te geven. Op de vragen die hij aan het begin van het proces had gesteld kwamen nu over het algemeen geheel andere antwoorden. Ik vond het prachtig om te zien hoe af en toe de controleur of het ego langzaam naar binnen sloop en de openheid van 'Big Mind' vernauwde; dit was een geestesvernauwing die niemand voor de andere deelnemers verborgen kon houden. Als iemand 'Big Mind' was, was hij of zij werkelijk 'Big Mind', de Boeddha. Als het ego binnensloop was iemand werkelijk zijn of haar kleine en beperkte zelf.
Met de Boeddha Mind meditatie heeft Genpo Roshi een begin gemaakt van een methode, die ons op directe wijze in contact kan brengen met hetgeen waarnaar we zoeken en effectief is in het ontwikkelen van een flexibele geest, die zonder moeite heen en terug van het ene naar het andere perspectief (of aspect van het Zelf) beweegt. De methode is nog in ontwikkeling en werkt alleen voor wie wil spelen, maar wanneer die bereidheid er is en de methode verder is ontwikkeld, kunnen we binnenkort wel eens getuige zijn van het begin van een waarachtig westers zenboeddhisme.

Maurice Knegtel.

HOE HET ONS IS BEVALLEN?

VERGISSINGEN LIGGEN IN KLEINE HOEKJES

Onwennig zitten we in de kring. Naast de meester de assistent. Hij weet wat ons te wachten staat. Zijn gezicht neutraal. Zwijgend doen we wat er gevraagd wordt, schikken ons in de kring en wachten braaf op de eerste woorden van 'de meester'.

Het gaat over 'Voice Dialogue' in relatie tot zen. De psychiater in de kring knikt bevestigend. Hij weet waar het over gaat. De rest wacht gespannen af.

Big mind, small mind, we verschuiven onze stoel en gaan weer zitten. '*What on earth is going on!*' En weer verschuiven we onze stoel en gaan we anders zitten.

Roshi zit -in al zijn eenvoud- kamervullend. De sfeer is gespannen. Ik probeer bij de les te blijven. Big mind is geen probleem, maar de gedachten aan de small mind komen niet soepel naar buiten. Als een blok beton hoor ik de vraag 'waar ben je nu?'. Sprakeloos, met grote ogen vol spanning: '... nergens.'

'Nergens, wat bedoel je met nergens, je bent toch ergens.'

Roshi: 'Zo'n groep heb ik nog niet gehad. Jullie zijn een uitzondering.'

Dat gevoel ken ik, dus verschuif ik zonder de vraag af te wachten mijn stoel en word ik rustig van binnen. Small mind: ik ben een kluns en dat zal wel zo blijven. Ik doe maar wat; het kan me niet schelen of het big of small is.

Roshi kijkt de kring rond en knikt bevestigend naar de psychiater. Zo van 'jij weet waar Abraham de mosterd haalt. Dit spelletje gaat bij jou niet op', en vraagt dan mijn buurman om te reageren.

Nog strammer dan beton zit hij daar en kijkt hij star de ruimte in. Weer een vraag van Roshi. Geen beweging. Ik kijk mijn buurman aan en denk: zeg poep en je bent vrij... En daar valt het kwartje in de gleuf.

Het is zo simpel; small mind, big mind, er is echt maar EEN mind. Gewoon; lekker leven.

Rita

SEMI – PSYCHOLOGISCHE JARENZEVENTIG FLAUWEKUL

Voice dialogue als snelweg naar 180° 'shift'? Wat een semi-psychologische jaren zeventig flauwekul, wat vreselijk Amerikaans. Geen tsjakka roepen, maar je stoel verzetten, wat maakt het uit? Bespeurt u hier het nuchtere no-nonsense Hollands dualistisch denken? Goed geraden! Doe mij maar het fietspad ... Voorbij snelweg en fietspad – vrijheid!

Nelleke

SHIT, PLEASE NOT ME

We sat outside for the first group. I couldn't stop shaking. Roshi said: 'If you don't get this then you're really stuck'. Shit, shit, shit please not me. Well unfortunately ... I was a bit dubious about it. It seemed like trading concepts. Even though a part of my very early exposure to zen was a similar group in England when something definitely happened. I couldn't really seem to get beyond being afraid of getting it wrong or of being compliant.

The second group I liked very much. We worked on two koans. After saying a couple of stupid things and watching Roshi cringe I got into it. Identifying with Nansen, Joshu etc. The person I found easiest with was the student who didn't get sixty blows and couldn't sleep. I felt like yeah that's me, that's me. I know him. That's me. Am I full of it, am I? So I thought it was great. Taking the plunge in front of other people. I came out of the room while the service was going on and it seemed natural to go and see if they needed help in the kitchen. Not my usual mode of behavior.

Simon

WAT EEN GEDOE

Toen mij werd uitgelegd wat Roshi deed met die groepen mensen die uit de zendo werden geplukt voelde ik een enorme weerzin. 'Wat een gedoe!' riep ik uit. 'Ik heb helemaal geen zin in therapie!' Waarop fijntjes werd opgemerkt dat hier de controller aan het woord was, en dat was natuurlijk volkomen terecht. Ik beloofde mijzelf dan ook open minded naar deze vorm van groepstherapie toe te gaan. En wat ben ik blij dat ik dat gedaan heb.

De menselijke geest is een wonder. Wanneer Roshi er eenmaal in slaagt dat je de controller erkent en waardeert, krijg je toestemming met andere aspecten van jezelf in contact te treden. In dit geval wordt 'Big Mind' aangesproken. En waar je voorheen niet zou durven dromen dat je nog eens hardop zou zeggen dat je boeddhamind bent, daar zeg je dat nu zonder blikken of blozen. Zonder er ook maar één moment aan te twijfelen. 'Big Mind' is niet langer een abstractie, je *bent* het. Ik ben er ondersteboven van!

Shobo

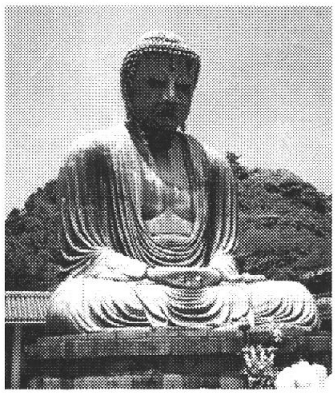

(Vervolg van pagina 9)

Q: Would you say that sitting is necessary for a shift to be made using this vehicle?

R: No, sitting is not necessary, either before or after. But -- and I say this seriously -- I feel that it would be an exceptional person who could really maintain it without sitting. There really is no difference between the process and sitting. What I'm doing in the process is bringing people to zazen mind, opening up. I also try to get them to see the importance of sitting. It is true that it doesn't really matter how much they sit, but the question is whether they can really abide in the Unborn. Are they really comfortable there; not stuck there, but unfixed and free?

For me, it is a beautiful thing that we can work, speak and express this in our language and without the formality

Q: So trust is a big part of the process.

R: Yes, this is another reason why this technique works. When I ask people to speak out of Big Mind, they trust that they can make that shift. So there is a lot of trust. People are willing to play the game.

Q: Do you see this approach as very different from the Japanese and Chinese way; a more Western way?

R: Yes, it definitely has a Western influence. We are going to dance to a different drum. Things that work very well in China, Japan or Tibet may or may not work very well in this culture. And even in this culture, things are changing. In the 60's and 70's in Zen we were into more of a Samarai approach and I doubt if that is true today. Of course, I am more rooted in Western culture than in Asian culture. My dojo is the gym. Now, the Western way is a softer way. Teachers coming from the East was the first stepping stone. But East didn't really meet West until now, when Western-born teachers started teaching. Out of that, something completely new is growing. The same thing happened when Buddhism came from India to China.

For me, it is a beautiful thing that we can work, speak and express this in our own language and without the formality. But still, we are having a very formal Zen sesshin.

Q: What is the relation of the Big Mind process to koan practice?

R: When people are given a koan they usually work and puzzle with it for a long time; especially the first koan since they don't know how to approach it. With Big Mind, people very quickly develop a much clearer perspective toward koans. They may not be able to answer them immediately in every case, but the underlying understanding will be pretty clear. So koan practice becomes much easier. Getting in touch with Big Mind clarifies the basic point of all the koans, that you are the koan. It's that simple.

Sometimes we don't like simple things and that can be a major problem. For the Westerner, it seems too simple. It took someone who is simple minded to see this. The voice of doubt says, "Maybe in two years I will be able to see how it will help me."

I have felt that we in the West would come up with our own form of koan practice, although the roots and essence are the same. All of this is like walking in new territory. Every step is into unknown territory and I don't know what is the best way to do this process.

Q: Is it better to start with a trained facilitator, or can we do this with others?

R: My plans are to be teaching people how to work with the Big Mind process back in Salt Lake. I will be doing trainings that will either cover a full month focused on learning how to facilitate this process; or for people who are living there in the community, I will be doing it over a series of weekends that will last about a year. They will each cover about 80 hours of intensive work. And afterwards, hopefully, the person will be well enough trained to become a facilitator in this form of zen counseling. Until a person receives this training from me personally, I would prefer that they not play with it. It's a pretty powerful medicine and should be used with discretion.

Thank you Roshi.

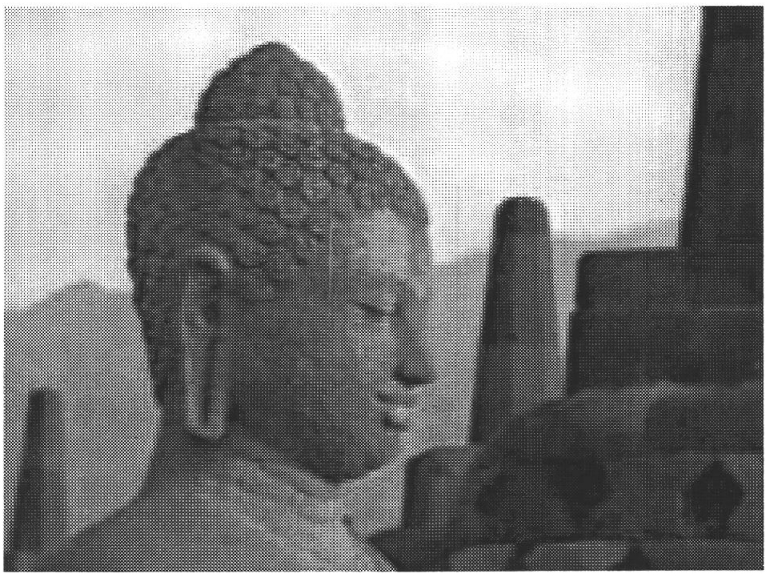

Kanzeon Sangha Nederland

Secretariaat 151, 1018 RG Amsterdam; 020-6276493
Wekelijkse zazenbijeenkomsten

plaats	inlichtingen	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Amsterdam	Nico Tydeman 020-6276493 020-6851983	8:00-9:00	8:00-9:00 20:00-22:00	8:00-9:00	8:00-9:00 20:00-22:00	8:00-9:00
Den Haag	Kees van de Bunt 070-3504601	19:00-20:45 21:00-22:45		7:00-8:00 9:30-11:15 21:00-22:45		9:30-11:15
DANA Den Haag	Helen Pelder 030-3604305			20:00-22:00		
Den Bosch	Stefan Coppens 073-6427009		20.00-22.00			
Nijmegen	Margreet Centen 024-3787345 Jan Steehouder 024-6844225				19:30-21:30	
Hoorn	Dirk Beemster 0229-217855	20:00-22:00	6:30-8:30 20:00-22:00	6:30-8:00	19:00-21:15	6:30-8:30
Enschede	Toon Fugers 074-2434551	20:00-22:30				
Apeldoorn	Christiaan Kruijff 055-5417251		20:30-22:00			
Rotterdam	Bert Verwijs 078-6317606	18:15-20:00 20:15-22:00				

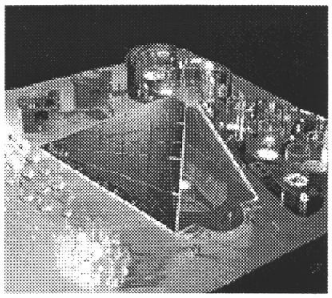

ZEN 2000

Een oude boeddhistische wijsheid zegt: 'wil je het verleden kennen, kijk naar het resultaat van het verleden (nu), wil je de toekomst kennen, kijk naar je daden (nu)'. We hoeven dus niet ver van huis om te kijken waar het met zen heen gaat. De zaden van de toekomst zijn nu al aanwezig. En wat zijn die zaden? Het boeddhisme, als snelst groeiende religie in Nederland, schiet wortel in onze klei. Er is sprake van een enorm toegenomen aanbod van informatie; de non-fictie top-10 van mijn boekhandel bevat wijsheid die nog niet lang in die vorm voorhanden is, om over Internet nog maar te zwijgen. Zen als groeimarkt dus? Ja, maar nog interessanter is natuurlijk niet de hoeveelheid maar de vorm. De traditionele monastieke traditie zal zeker gehandhaafd blijven. Het werkt, al jaren en dat is goed genoeg. Langzaam maar zeker ontwikkelen zich ook Westerse varianten. De belangrijkste drie ontwikkelingen zoals ik die zie zijn: vormloos zen (zonder het etiket van boeddhisme, oecumenisch en sociaal), psychozen (integratie van Westerse psychologische inzichten) en cyberzen. Ik verwacht dat zenleraren op grote schaal on-line komen. Stel je voor: in plaats van enkele keren per jaar de mogelijkheid te hebben je leraar te spreken, is het nu een kwestie van een bezoekje aan je plaatselijke afdeling waar je tussen het zitten door de cyberdaisankamer bezoekt waar je leraar op een scherm te zien en te horen is en omgekeerd. Zowel leraar als leerling hoeven minder te reizen waarmee een hoop tijd en geld wordt bespaard en de training een flinke impuls krijgt. Het is niet alles, en het is niet niks.

Sjoerd Wiarda

Cyber daisan kamer

Na vijf jaar Lotusvijver en staande op de drempel naar een volgend millennium kwam de gedachte op waar het met zen in dat volgende millennium naar toe zal gaan.
Zen zal wel blijven bestaan zolang de mensheid blijft bestaan. Of is het beter te zeggen dat zen wel blijft bestaan onafhankelijk van de mensheid. Het enige dat zou kunnen ophouden te bestaan is de idee zen.
Een opvatting op het gehele 2000-millennium is wat veel gevraagd, maar wele stappen doet zen in de volgende eeuw. Volgt zen de vercommercialisering en verzapping van de laatste decennia? Of zal zen groeien omdat het een niche in een verder gestandaardiseerde markt is? Volgens mij zit daar wel wat in. Zenboeddhisme bestaat bij de gratie van zoekenden. Mensen die iets zoeken om een lege plek in zichzelf mee te vullen. Een groep mensen die groter zal worden de komende jaren. Is het een cynische gedachte om te stellen dat zij alleen meer leegte krijgen, ook als sommigen denken dat dit wel een hele zuivere en edele leegte is. Mogelijk wel een Leegte in plaats van een leegte. Leegte met een kwaliteitsmerk, een iso-zen 9000. het klinkt als een geintje, maar zo is het zeker niet bedoeld.
Het enige gevaar bij een grote groei is dat deze te snel en ongecontroleerd gaat. Snelle groei zou voeding kunnen geven aan charlatanachtige figuren. Is zen commercieel te maken? Het lijkt mij moeilijk, want je hoeft maar een willekeurig zenboekje te pakken en er staat wel in dat verlichting anders dan in de lampenzaak niet te koop is. Je moet toch een aardig onnozele ziel zijn om daar dan een groot commercieel bedrag voor neer te leggen. En als iemand dan een kapitaal betaalt om op een kussentje te zitten is dat waarschijnlijk zijn oefening. Een oefening die hem of haar na een sterke verlichting in de portemonnee tot het inzicht zal brengen van het kussentje op te staan en ergens anders te gaan zoeken.
Een goed lezer heeft in de gaten dat ik niet veel inzicht heb in hoe zen zijn eerste stappen in het millennium zal gaan zetten. Het enige dat ik heb is een diep vertrouwen in een zichzelf regulerende eigenschap in zen. Hoe verkankerd zen op een gegeven moment ook zal worden, ergens zal er wel weer een zuivere loot of beter Lotus uit de mesthoop naar boven komen.

Job Ryunen van Dansik

Zenboeddhisme bestaat bij de gratie van zoekenden Mensen die iets zoeken om een lege plek in zichzelf mee te vullen

Zen in het derde millennium is een illusie. We laten ons meeslepen door een hype en worden bedrogen. De toekomst en het verleden bestaan helemaal niet in de werkelijkheid zoals de ware zenstudent die ervaart. Daar bestaat alleen de onmiddellijke ervaring. En voor zover er tijd wordt ervaren is dat een ervaren dat direct verbonden is met de vergankelijkheid van het bestaan. In een gedicht schrijft Haarlemmermeer 'helder besef dat niet de tijd, maar wij verstrijken'. Daar gaat het om.
Laten we ons dus verder niet druk maken over zen in het derde millennium, maar ons richten op de beoefening van zazen, nu. Richt je op wat we zijn: lichaam, geest en adem. Bestudeer jezelf; daartoe biedt zazen je een ultieme kans. Droom niet van een toekomst, waarin het eindelijk gerealiseerd zal worden. Stop met het opwekken van verwachtingen. Blijf waar je bent, dan ben je heel en perfect.

Dirk Horai Beemster

Hoe zal het zenboeddhisme zich het komende millenniumdecennium ontwikkelen? Als ik daarover iets wil zeggen, kan ik niet anders doen dan de lijnen in mijn eigen ontwikkeling doortrekken, en weten dat die ervaringen ergens voor staan zelfs als ze nergens op slaan. Dat is de enige manier waarop ik over zen kan spreken.

De jaren negentig waren voor mij jaren van godsdienst en psychologie. Humanistisch rationalisme en activisme waren uit, het mysterie was in. Pogingen mijzelf en de wereld al dan niet wetenschappelijk te begrijpen en te veranderen hadden gefaald. Het mysterie van leven en dood drong zich op, gepaard gaande aan bezweringsrituelen uit new age en christendom. Het relativeerde mijn wanhopig worstelende ego tot ik bijna belijdenis deed.
Toen kwam zenmeditatie, eerst als ontspanningsoefening. Weldra bleek zenbeoefening op een paradoxale wijze alles te omvatten dat mij ooit had bezig gehouden.

- Zen biedt een praktische en permanente manier om met existentiële en neurotische angsten om te gaan: het is een weg die het mysterie erkent en juist niet bezweert (Dansen in het Duister), en mijn onvolkomenheden aanvaardt (I'm not OK, but that's OK).
- Zen wekt gevoelens van verbondenheid met alles en iedereen, maar je staat er wel geheel alleen voor.
- Zen waardeert het wetenschappelijk rationalisme en ziet ook de grenzen van dit geloof in maakbaarheid.
- Zen biedt perspectief op maatschappelijke actie zonder de verwachting daarmee veel te zullen bereiken.
- Zen biedt individualisten de kans op overgave aan een Leraar.
- Zen biedt verplicht vrijwillige ethische normen die stimuleren en niet verstikken.
- Zen biedt een evenwicht tussen verdrieten en genieten (leven is lijden: pluk de dag).
- Zen zorgt voor zelfgenererend vertrouwen (wie anders dan ikzelf komt uit vrije wil regelmatig naar de zendo?).

Is zen een geneesmiddel uit het Oosten dat toegediend wordt aan een zieltogende Westerse patiënt? Dat is een eenzijdig beeld, zeker als je over de Westerse cultuur in het algemeen spreekt. Er zijn ook Westerse verworvenheden die het Zenboeddhisme verrijkt hebben: het praktiseren door leken, de gelijkheid van vrouwen, individuele vrijheden en rechten, democratie, religies met het praktiseren van naastenliefde hoog in het vaandel.

Het beeld is tweezijdig: het Westen kent de hoogste toppen naast de diepste dalen.

Laten we ons dus verder niet druk maken over Zen in het derde millennium, maar ons richten op de beoefening van zazen, nu. Richt je op wat we zijn: lichaam, geest en adem.

Wat zal zen in het Westen daarmee wezen in het komende decennium? Mensen zullen door zen de zin van hun bestaan kunnen hervinden in een wereld die uit het lood is geraakt: het geloof in technische (bijvoorbeeld medische) maakbaarheid en extreme vormen van individualisme (hedonisme, eenzaamheid en depressie, agressiviteit) leiden dwingend tot hun eigen grenzen.

Zenmeditatie is het cement waarmee losgeslagen individuen weer samengevoegd kunnen worden. Het zenboeddhisme zit tussen het therapeutendom en vaak verkalkte vormen van religie te wachten op zekere aanwas. Die aanwas zal geconfronteerd worden met dezelfde paradoxale boodschappen als ik indertijd, en zich verbazen en verheugen (of verder zoeken).

Jelle Seidel

Het volgende nummer heeft als thema:
'de schaduw van zen'.
Er gebeuren dingen onder de vlag van zen waar je het misschien niet altijd mee eens bent. Sommige dingen kan je wat gemakkelijker accepteren dan anderen. De recente polemiek over het oorlogsverleden van Jasutani Roshi raakte wel erg duistere hoeken.
Is er een schaduwzijde van zen en wat is die dan?
In het volgende nummer ben jij aan het woord om de donkere kant van zen te belichten.

Within light there is darkness, but do not try to understand that darkness; within darkness there is light but do not look for that light.

(Uit: Identity of relative and absolute)